

23. februar 2024

Loft over nabokompensation er uhensigtsmæssigt

I dette notat beskriver vi konsekvenserne ved ikke at hæve det nuværende loft for VE-bonusordningen. Loftet betyder, at opstillervirksomhederne maksimalt kan skulle betale 1,5 pct. af indtægterne fra vedvarende energianlæg til naboer.

- De nye kompensationssatser betyder, at loftet bliver ramt ved færre naboer.
- Loftet risikerer at udhule de øgede nabokompensationer fra aftalen om mere grøn energi fra sol og vind.
- Loftet betyder, at naboer til identiske anlæg kan få forskellig kompensation, alene fordi der er flere naboer til det ene anlæg.
- Loftet betyder, at opstillerne, efter loftet er nået, ikke længere har incitament til at genere så få naboer som muligt.

1. Loft over kompensation betyder lavere kompensationer

Ny aftale for VE-bonus

Et bredt flertal i folkettinget vedtog med *Klimaaf-tale om mere grøn energi fra sol og vind på land 2023*, at kompensationen for anlæg med vedvarende energi (VE) til naboer og lokalsamfund skal øges.¹ Med aftalen øger man kompensationen i VE-bonusordningen til naboer med 50 pct. Naboer til nye vindmølle-anlæg kan dermed forvente at få 14.000 kr. årligt mod 9.000 kr. årligt i dag. Naboer til nye solcelleanlæg kan forvente 5.500 kr. årligt mod 3.700 kr. årligt i dag. For en uddybende beskrivelse af VE-bonusordningen se boks 1.

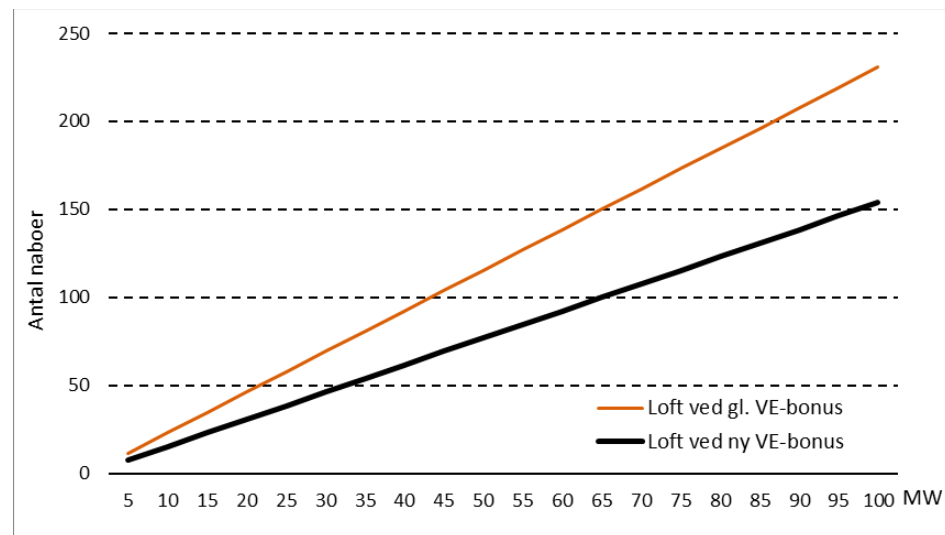
VE-loftet udhuler øget nabokompensation

Det er dog ikke alle naboer, som skal forvente at få fuld glæde af de forhøjede kompensationssatser. Der er nemlig i VE-bonusordningen et loft over, hvor meget VE-opstillerne samlet kan blive pålagt at betale i VE-bonus til naboer. Den samlede kompensation til naboer kan maksimalt udgøre 1,5 pct. af indtægterne fra VE-anlægget.² Overstiger VE-bonusen de 1,5 pct., fordeles bonussen svarende til 1,5 pct. ligeligt mellem naboerne.

Loftet rammes hurtigere med den nye aftale

I den nye aftale har man valgt ikke at hæve loftet for VE-bonus. De øgede beløbsstørrelser betyder, at loftet hurtigere rammes, og det udvander forøgelsen af nabokompensationen. Det skal nævnes, at naboerne i de fleste tilfælde stadig vil få flere penge i kompensation, men mindre beløb end aftalen giver udtryk for. Fx kunne der inden VE-bonus blev øget, være 115 naboer til et anlæg på 50 MW, før loftet blev nået, og kompensationen blev reduceret. Med de højere kompensationssatser vil der kunne være 77 naboer, før kompensationen reduceres. Især for mindre anlæg vil loftet over VE-bonus få betydning for naboernes kompensation. I de tilfælde hvor loftet også var blevet ramt under de gamle regler, vil naboerne ikke modtage mere kompensation, hvorfor de øgede satser slet ingen effekt har.

Figur 1 Færre naboer kan få fuld kompensation med nye ordning

Anm.: Antallet af naboer, som kan få fuld kompensation, er beregnet ved summere kompensation til naboerne svarende til hhv. produktionsværdien fra 6,5 kW og 9,75 kW pr. nabo. Loftet over kompensation, VE-opstillerne skal betale, er sat ved 1,5 pct. af anlæggets kapacitet. Summen af nabokompensation kan maksimalt udgøre 1,5 pct. af anlæggets størrelse.

Kilde: Egne beregninger

¹ <https://kefm.dk/Media/638379734168312589/Klimaaf-tale%20om%20mere%20gr%C3%B8n%20energi%20fra%20sol%20og%20vind%20p%C3%A5%20land%202023.pdf>

² VE-bonus beregnes ud fra kapacitet. Naboer få således kompensation svarende til indtægter fra 9,75 kW kapacitet. Loftet over VE-bonus er et loft på indtægter fra 1,5 pct. af anlæggets samlede kapacitet.

Opstillerne mister incitament til at genere så få naboer som muligt

Det er uhensigtsmæssigt, at der med den nuværende ordning er et loft over, hvor meget opstilleren maksimalt kan risikere at betale i nabokompensation. Det betyder nemlig, at der er rabat på nabokompensation, hvis VE-opstillerne generer tilpas mange naboer. Det er ulogisk, da den enkelte nabo ikke oplever færre gener ved VE-anlægget blot fordi, mange andre naboer også oplever generne. Derudover fjerner det VE-opstillernes incitament til at placere VE-anlæggene så hensigtsmæssigt som muligt ift. at genere færrest naboer.

Øge kompensation er et skridt i den rigtige retning

Øget nabokompensation er isoleret set positivt, da den større kompensation alt andet lige øger lokalopbakningen til VE-anlæg, selvom vi tidligere har stillet spørgsmål ved, om aftalen øger kompensationerne tilstrækkeligt til at have en nævneværdig effekt. I analysen *Husprisanalyse: Hvad er geneomkostningen ved naboskab til en solcellepark?* viser vi, at hovedparten af naboer til solcelleanlæg er blevet underkompenseret ift. solcelleanlægs negative påvirkning på husprisen.

Boks 1 Uddybning af VE-bonusordningen

VE-bonusordningen er en kompensationsordning for naboer til vedvarende energianlæg. Ordningen giver naboerne mulighed for en årlig skattefri udbetaling, hvis deres beboelsesejendom ligger inden for en afstand svarende til 8 gange vindmøllehøjden eller 200 meter fra nærmeste solcelleanlæg. Kompensationen svarer efter de nye regler til produktionsværdien af 9,75 kW og betales af opstilleren i hele projektets levetid. Dog er der fastsat et loft på kompensationen. Opstillerne kan dermed ikke komme til at betale mere end 1,5 pct. af anlæggets samlede kapacitet.

Beregningseksempel i et år, hvor elprisen er 30 øre:

4 vindmøller med samlet kapacitet på 24 MW (24.000 kW) og en samlet årlig produktion på 74.400.000 kWh. Hver nabo får så VE-bonus for 9,75 kW produktion. Svarende til $\frac{9,75}{24.000} = 0,0406\%$ af produktionen. Er prisen 30 øre/kWh vil bonussen være: $0,0406\% * 74.400.000 kWh * 30 \frac{\text{øre}}{kWh} = 9.068 \text{ kr.}$

Er der fx 60 naboer til anlægget, vil deres samlede bonus overstige 1,5 % af kapaciteten $\frac{9,75kW*60}{24.000kW} = 2,44\%$. De 60 naboer vil så skulle dele 1,5 pct. af kapaciteten. Dvs. hver nabo får: $\frac{1,5\%}{60} * 74.400.000 kWh * 30 \frac{\text{øre}}{kWh} = 5.580 \text{ kr.}$

Kilde: <https://ens.dk/ansvarsomraader/stoette-til-vedvarende-energi/fremme-af-udbygning-med-vindmoeller/ve-bonusordningen> og <https://kefm.dk/Media/638379734168312589/Klimaaf-tale%20om%20mere%20gr%C3%B8n%20energi%20fra%20sol%20og%20vind%20p%C3%A5%20land%202023.pdf>